

Kliimakogud ehk kuidas mini-avalikkusega pikaajalisi otsuseid teha

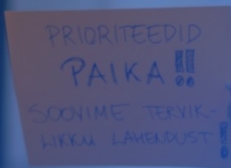
Teele Pehk

ühiskondliku mõju konsultant

DEMOKRAATIA-
KESKUS

Kliimakogu?

Kliima- ja keskkonnateemaline rahvakogu.

Rahvakogu on kaasamise ja otsustamise viis, mis **sobib keeruliste ja pikaajaliste teemade lahendamiseks.**

Rahvakogus teeb esinduslik läbilõige elanikkonnast teadmistel põhinevaid ja läbi arutatud ettepanekuid keskkonnasammude kiirendamiseks ja kliimamuutustega kohanemiseks.

Rahvakogu lähtub järgmistest väärtustest:

- demokraatia on kõigi jaoks
- demokraatias on inimesed kõrgeima võimu kandjad
- demokraatia eesmärk on parandada inimeste elukvaliteeti

DEMOKRAATIA-
KESKUS

Kliimakogu?

PRIORITEEDID
PAIKA
SÕNIME TERVIK-
LIKKA LAVALDUST

MITMEKESINE

FOOKUS
ARUTELUL

TEADMISTEPÕHINE

LOOB USALDUST

JULGUSTAV

KAASAV

VÕIMESTAB
ELANIKKE

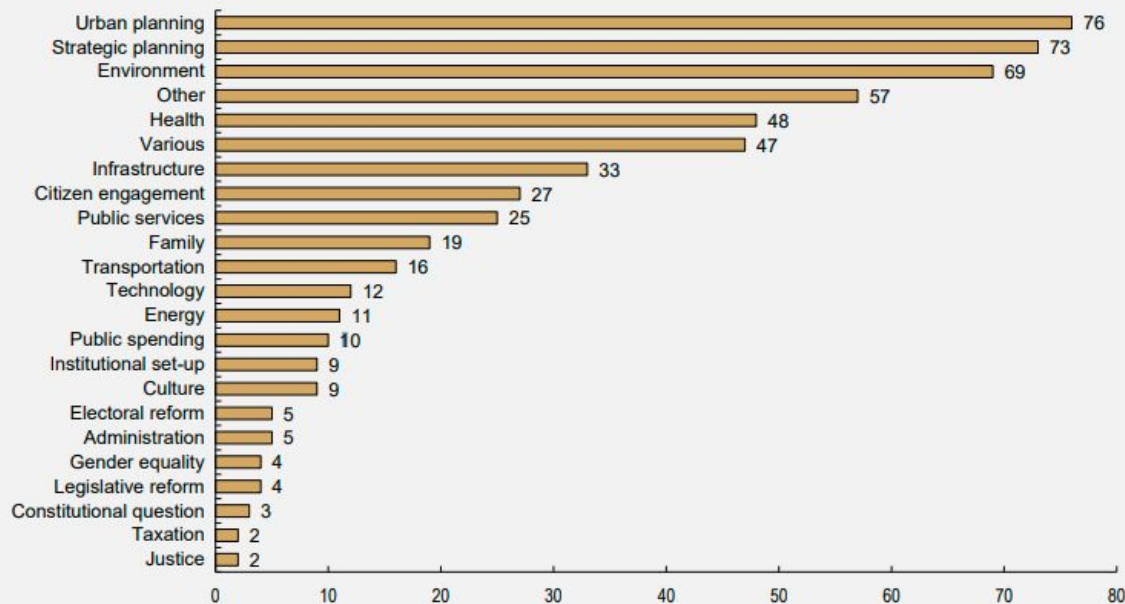

DEMOKRAATIA-
KESKUS

Public authorities have commissioned representative deliberative processes for a wide range of policy issues

Number of times a policy issue has been addressed through a representative deliberative process

Note: n=566; Other policy issues include: agriculture; constitutional questions; consumer protection; cooperative housing; culture; firework use; gambling regulations; gender equality; justice; legislative reform; migration; noise pollution; safety; socioeconomic development; science and research; sustainable development; taxation; water management; youth.

Source: OECD Database of Representative Deliberative Processes and Institutions (2021).

- Deliberative Democracy Toolbox

DISCOVER

Innovative Citizen Participation and New Democratic Institutions: Catching the Deliberative Wave

Report gathers close to 300 representative deliberative practices to explore trends in such processes, identify different models, and analyse the trade-offs among different design choices as well as the benefits and limits of public deliberation.

IMPLEMENT

Good Practice Principles for Deliberative Processes for Public Decision Making

These principles provide policy makers with useful guidance as to the establishment of deliberative processes and the implementation of related provisions in the OECD Recommendation on Open Government.

EVALUATE

Evaluation Guidelines for Representative Deliberative Processes

The purpose of this document is to help public authorities initiate and develop better representative deliberative processes by establishing a minimum standard for their evaluation.

EMBED

Eight ways to institutionalise deliberative democracy

This guide for public officials and policy makers outlines eight models for institutionalising representative public deliberation to improve collective decision making and strengthen democracy.

Kliimakogud Euroopas

Knowledge Network on
Climate Assemblies

knoca.eu

Eesti senised kliimakogud

DEMOKRAATIA-
KESKUS

Ida-Viru noorte kliimakogu

nov-dets 2021, kolmel päeval virtuaalselt

mis keeles: eesti ja vene

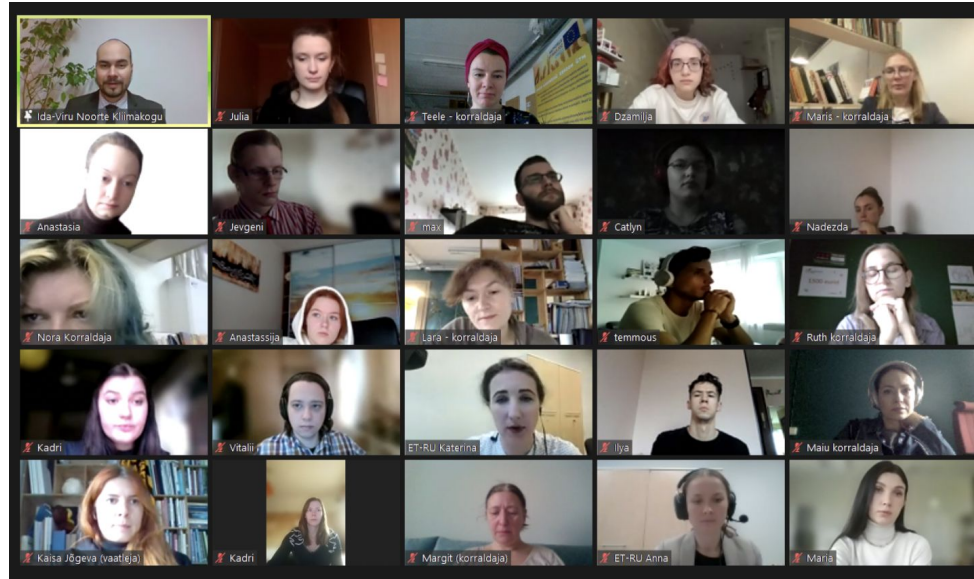
mini-avalikkus: 25 noort (16- kuni 29-aastased)
(kahe-etapiline juhuvalim, algselt 3000 e-kutset)

eesmärk: hinnata riiklikku õiglase ülemineku kava mustandit noorte pilguga

tulemus: 26 ettepanekut, peamiselt hariduse, ümberkoolituse ja tervisliku elukeskkonna kohta

mõju: rahandusministeerium võttis pea kõik ettepanekud arvesse + kutsus pärast kliimakogu moodustatud uue ühenduse õiglase ülemineku juhtrühma noori esindama (on seal siinamaani)

korraldajad: Eestimaa Looduse Fond ja Rohetiiger

Tartu kliimakogu

säästva liikuvuse teemal

aprill-mai 2022, neljal päeval kahel nädalavahetusel

mis keeltes: eesti ja ingliskeelsetele sosintõlkega

mini-avalikkus: 45 tartlast (kahe-etapiline juhuvalim, algselt 15 000 e-kutset)

eesmärk: parandada säästvat liikuvust Tartus koosloomes elanikega

tulemus: 66 ettepanekut liicluse rahustamiseks, jalakäijatele-ratturitele ruumi eraldamiseks, roheluse ja elurikkuse säilitamiseks ning lisamiseks

mõju: enamus ettepanekuid on Tartu poolt ellu viidud või viiakse ellu (2024 vastas linn uuesti!)

korraldajad: Tartu ruumiloome osakond koos Rohetiigri ja Milttoniga

TARK TARTU
SMART CITY

Tartu esimene kliimakogu säästva liikuvuse teemal

Kuidas muuta Tartu tänavaruumis liikumine ja viibimine ohutumaks ning atraktiivsemaks?

23.–24. aprill ja 7.–8. mai 2022
www.tartu.ee/kliimakogu

Tallinna kliimakogu rohealade teemal

okt-nov 2023, viiel päeval kolme nädalavahetuse
jooksul

mis keeltes: eesti, vene, inglise

mini-avalikkus: 50 tallinlast
(kahe-etapiline juhuvalim, algselt 15 000 e-kutset ja
15 000 paberkutset)

eesmärk: saada elanikelt lahendusi, kuidas pealinna
rohealadid planeerida ja hooldada
kliimasoojenemisega kohanemisel

tulemus: 39 ettepanekut rohealade hoidmiseks,
kaitsmiseks ja lisamiseks, liikluse rahustamiseks ja
tervisliku liikuvuse eelisarendamiseks

mõju: [selgumisel]

abilinnapea V. Svet veab juhtrühma, mis vastab
ettepanekutele aprillis ning teavitab elluviimisest
2024 lõpuni

korraldajad: Tallinna Strateegiakeskus ja DD
Demokraatiakeskus

ROHELISE PEALINNA
RAHVAKOGU

7. OKTOOBER - 4. NOVEMBER 2023

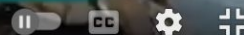
Rohelise pealinna rahvakogu

et nad saaksid tõesti kaaluda seda infot, mis mõne teema taustaks on või
probleemi kohta, mida me juba teame

0:42 / 4:26

Scroll for details

<https://youtu.be/WPbvMxYkHVM?feature=shared>

Kuidas ettepanekuid käsitleda?

DEMOKRAATIA-
KESKUS

AVALIKU HUVINA: mini-avalikkus leiab ühisosa teemal(-del)

MANDAADINA KEERULISTELE OTSUSTELE, mida ei julge KOV/riik muidu teha

KONSENSUSENA: kollektiivne tellimus, millel üle 80% toetust

AVALIKU SEKTORI JÄTKUTEGEVUS ON KRIITILISE MÕJUGA elanike usaldusele!

Julgus uueneda?

DEMOKRAATIA-
KESKUS

Mõju avaliku sektori uuenemisele:

- loob huvi kodanike võimestamiseks ja kodanikega koosloomeks
- rohkem usaldust linlaste ja avalike teenistujate vahel, eriti kui ettepanekud viiakse ellu
- linnateenistujad formaadist vaimustunud, kuigi ühekordsena on väga ressursirohke korraldada

*“Rahvakogu on kui teraapia neile ametnikele, kes kaasamises pettunud või kibedate kogemustega.” -
Tallinna planeerija*

Mõju linnaplaneerimisele

- eeldatavalt positiivne

Mõju kliimapoliitikale

- andmeid veel pole - uurijad, auu?

DemocracyNext

Six ways to democratise city planning - Enabling thriving and healthy cities

These proposals are not simply about improving one-off participation processes, they are about enriching and expanding how we engage with people by creating a deeper culture of engagement that can enable the conditions for a systemic, structural shift. We see this as a fundamental way to transform who decides and how decisions are made.

01 If you are a city or a region...

about to initiate a major infrastructure project, initiate an ad-hoc Citizens' Assembly to shape project objectives and key design goals that are more aligned with the community's wants and needs.

02 If you are a developer...

in the early stages of a large urban development project initiate an ad-hoc Citizens' Assembly to generate higher quality, community-supported design strategies and site programming that, in turn, enables the creation of places where people can connect, live, and thrive.

03 If you are a city...

about to develop your next long-term plan, a significant urban policy, or a financial plan consider initiating this process with an ad-hoc Citizens' Assembly to develop a citizen-driven vision for the city, a multi-year budget, or a planning policy that is aligned

04 If you are a city or a region...

frustrated with the status quo of legally-required public consultation, commit to improving the quality of mandatory public engagement by implementing an ad-hoc Citizens' Assembly for a significant urban development project instead.

05 If you are a member of an existing community board or neighbourhood association...

and want to increase the membership's representativeness of the community, consider changing how people are chosen to be part of the board or association by using sortition to select new Members.

OR if you are a municipality or a CSO...

and you are in a city where community boards do not exist, consider creating new sortition-based Community Assemblies to represent each district, borough, ward, or neighbourhood.

06 If you are a city...

that is already familiar with Citizens' Assemblies, how they work and their benefits, but want to implement them to find solutions to city-wide challenges in an ongoing way, consider implementing a City-wide Citizens'

Open Application: Seeking partners to collaborate with DemocracyNext

Deadline to submit Expression of Interest - **19 March**

demnext.org

We are **seeking expressions of interest from cities around the world** to work with DemocracyNext to make systemic changes to how decisions about urban planning are made, with deliberative and sortition (lottery)-based approaches such as Citizens' Assemblies as a key pillar of change. The ultimate goal is to help cities be able to make fair decisions that garner legitimacy about the future of our cities related to urban planning issues such as housing, transportation, mobility, environmental impacts, and others.

dd.foundation/deliberative-democracy/

Teele Pehk, arutleva demokraatia ekspert, teele@democracy.ee

Maiu Lauring, arutleva demokraatia ekspert, maiu@democracy.ee